

EXPUNERE DE MOTIVE

Analizele interne si ale unor organisme internationale, precum si constatarile unor institutii publice de control financiar si economic, arata faptul ca lipsa de integritate a demnitarilor este o cauza importanta a coruptiei din Romania.

Integritatea comportamentului oamenilor politici este afectata in cea mai mare masura de conflictul dintre interesul public si interesele private ale acestora.

Banca Mondiala defineste coruptia administrativa ca fiind acel tip de coruptie care inconjoara implementarea de legi si reglementari, in timp ce ***coruptia care afecteaza alcatuirea legilor si reglementarilor*** defineste situatia de ***acaparare a statului***.

Un studiu intocmit de Banca Mondiala in 2000 – Romania – Diagnostic Surveys on Corruption – arata ca 42% din societatile comerciale ai caror manageri au fost intervievati sunt afectate in mod semnificativ de **votul parlamentar orientat catre interese private**.

De asemenea, Banca Mondiala atrage atentia asupra faptului ca interesele private puternice, reprezentate prin intermediul demnitarilor si scapate de sub control, au capacitatea de a bloca reformele institutionale.

In perioada de dupa 1989, multi demnitari s-au folosit de functiile lor pentru obtinerea de beneficii personale. De cele mai multe ori, demnitarii au urmarit obtinerea de avantaje proprii importante pe seama unor intreprinderi economice de stat; inlesniri fiscale prin esalonarea sau anularea datoriilor; ocuparea si cumpararea nelegala si adesea la preturi derizorii a unor locuinte din fondul locativ de stat sau nationalizate.

De multe ori, deputatii si senatorii nu au ezitat sa isi urmareasca interesele private in cadrul Parlamentului, prin sustinerea adoptarii unor acte normative care sa ii favorizeze – direct sau indirect – sau chiar prin initierea unor asemenea acte normative.

Recomandarile Bancii Mondiale (cuprinse in studiul Romania – Diagnostic Surveys on Corruption) in vederea solutionarii acestei probleme sunt: asigurarea transparentei in viata politica prin declararea publica a averilor si declararea intereselor private.

De asemenea, NATO a solicitat Romaniei o lege referitoare la conflictele de interese, care sa prevada, printre altele, ca oficialii se disociaza de activitatile de afaceri pe perioada mandatului.

Legislatia actuala este deficitara in stabilirea compatibilitatilor dintre pozitiile publice si cele lucrative private, precum si in domeniul ajustarii intereselor publice si private in serviciul public.

Sistemul propus prin intermediul acestui proiect urmareste, in esenta, urmatoarele coordonate:

- instituirea unui Registru Public al Intereselor Parlamentarilor, care sa cuprinda declaratiile acestora privind interesele personale care ar putea sa ii influenteze in propunerea unor hotarari, legi sau motiuni, in deliberarile purtate pe marginea acestora sau in votul acordat;
- instituirea obligatiei, pentru deputati si senatori, de a anunta existenta unui interes privat inainte de dezbaterile unei hotarari, legi sau motiuni, precum si obligatia de a nu participa la dezbaterile si votul in acea problema, sub sanctiunea nulitatii actului votat.

Parlamentarii vor trebui sa dea informatii asupra urmatoarelor categorii de interese: orice functie remunerata pe care o detin la o companie de stat sau privata, clientii acestor firme sau clientii pe care ii au in urma exercitarii unei profesii liberale sau in calitate de persoane fizice autorizate, sponsorizari, suport material sau financiar, deplasari in tara sau in strainatate etc. Declaratiile furnizate vor fi publice, in conditiile prevazute de Legea nr. 544/2001 privind accesul la informatiile de interes public.

Comisia Juridica, de Disciplina si Imunitati a Camerei Deputatilor, in cazul deputatilor, si Comisia Juridica a Senatului, in cazul senatorilor, vor prelua aceste declaratii si vor asigura respectarea regulilor de conduita prevazute in aceasta propunere legislativa.

O prevedere asemanatoare a fost instituita cu privire la activitatea consilierilor locali si judeteni prin Legea nr. 215/2001 privind administratia publica locala: *“(1) Nu poate lua parte la deliberare si la adoptarea hotaririlor consilierul care, fie personal, fie prin sot, sotie, afini sau rude pana la gradul al patrulea inclusiv, are un interes patrimonial in problema supusa dezbaterilor consiliului local. (2) Hotararile adoptate de consiliul local cu incalcarea dispozitiilor alin. (1) sunt nule de drept. Nulitatea se constata de catre instanta de contencios administrativ. Actiunea poate fi introdusa de orice persoana interesata.(art.47 alin.1)”* Aceasta prevedere era inefficienta in lipsa unui registru de interese al alesilor locali. La propunerea PD, registrul de interese al alesilor locali a fost instituit prin proiectul de Lege privind statutul alesilor locali, proiect aflat in faza votului final la Camera Deputatilor.

Declararea intereselor private reprezinta o traditie in Marea Britanie, unde printr-o rezolutie a Camerei Comunelor, parlamentarii trebuie sa urmeze un Cod de Conduita. Acesta include un set de reguli referitoare la activitatile parlamentarilor, printre care se numara cea care interzice membrilor Camerei sa fie “avocati platiti” pentru grupuri de interese care incearca sa influenteze adoptarea unor masuri.

Potrivit acestui Cod de Conduita, parlamentarii trebuie sa depuna la inceputul mandatului o declaratie scrisa, detaliata a “intereselor financiare”. Aceasta este reactualizata de fiecare data cind apar elemente noi si este depusa la Registrul Intereselor Membrilor. Registrul, in care trebuie sa figureze functiile detinute, veniturile realizate, sponsorizarile, cadourile, actiunile, alte beneficii, este accesibil publicului.

Si in Irlanda, parlamentarii trebuie sa declare veniturile suplimentare, actiunile si functiile de conducere, contractele publice, veniturile din activitati de lobby. Aceste informatii se pastreaza in registre publice. O comisie independenta si o comisie permanenta a Parlamentului pot recomanda sanctiuni pentru incalcarea acestei prevederi.

Prevederi similare privind declararea intereselor private de catre parlamentari exista si in Canada, unde au fost instituite in 1995 prin Ethics in Public Office Act.